

Poslana plačana v gotovini

VII. letnik

1928. december 20.

1. numera.

DÜSEVNI LISZT

Mészecsne verszke novine.

Vu iméni přemurszke evangeľcsanszke slayorije
reditel i vödávnik: Fliszár János, Murska Sobota.

Rokopiszi sze morejo v

:- Puconce poslati. :-

Cejna na ceľto leto 20 din., v zvönsztvo 30 din., v
Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejplacsiło gorivzeme vszáki ev. düh. 1 vucsitel.

Csek racsuna st. 13,586; imé „Düsevní liszt“ Puconcl.

Ogen i razdeljený.

„Ogen szem prisao lücsat na zemľo . .
Stimate, ka szem prisao mér dávat na
zemli bodöcsim? Nê, velim vám; ne-
go bole razdeljený. (Lk. 12:49 i 51. v.)

Ober betlehemszke zíbeli je mir glá-
szila angelov peszem i Jezusa návadno za
mírapoglavníka májo segö imenüvati. Ali
z-eti rêcsi, stere od nyegovoga poszlanya
cila gucsíjo, ogen vderé vö i razdeljenja
(boja) trobünta sze csüje. Jeli je mogöcse
ete protivne míszi, edno z-tov drügov vkľp
zglíhati? Vardenmo je.

Csi nõvo hízo scsémo na te sztäre
meszto cimprati, prve moremo to prvëso
razmetati i zprázniť meszto. Jezus je nõ-
vi dühoven szvêť steo nasztaviti, záto je
mogao te prvësi, te prhlávi, sztári szvêť
preidti. K-tomi je trbelo ogen.

Mir je steo dati szvêťi, ali prve je
szpremeniti trbelo lüdi od míra, nyíhovo krívo
mislénye. Ka szo lüdjé do toga hipa mao
za mir stímali i drzáli, je nê bíľo nika
drügo, kak z-vekivecsnim protivníkom, z-
grêhom nesztano bojüvanye, prötnyemi ne-
máratnoszt, drevénoszt, szamovolno podá-
nye, ali pa medla bojazen. Tecsasz je nê
mogla bití rêcs od míra, dokecs je grêh,
Satan szlobodno robo, goszpodüvao, brezi
nazájdřzánya razpresztéao szvojo pogü-
belno zmožnoszt! Csi mir scsémo meti,
nájprve moremo toga nájvéksega protiv-
nika, te grêh prepraviti, vö sztrëbiti. K-
tomi je potřëbno razdeljenje, tó je tó: boj.

„Prisao szem na zemľo ogen lücsat.“
Ze je Ivan krsztitel tľdi nazvësztásavao:
„Za menom pride, kí bode krsztsávaov
ognyi.“ Ka je té ogen?

Božega dühá, bože pravice vsza po-
trdjávajöcsa möcs!

Té ogen je prepravo te sztári szvêť.
Té ogen je goro vu apostolov, mantrní-
kov, vere bojüvnikov, reformátorov i ocsá-
kov nasi szrdcáj i düsi. Té ogen more
pá znöva vu plamén posztaviti szvêť, naj
zgóř ete na nepravicsnosztí nesztálen fun-
dament pozdignyeni i pocimprani lažlivi
zítek i od Bože pravicsnosztí möcsi po-
büdjeni i nadigávani nõvi zítek, nõvo bláj-
zensztvo sze naj vlejí vu ete mantrepún,
neblájzeni, mir zelajöcsi nezadovolen szvêť.

Vu etom ognyi more zgoreti, neltü-
béznoszt, szebicsnoszt, materializem, ödür-
noszt, nezľöžnoszt, nevoscscénoszt, pregá-
nyanye, zvísenoszt, tiranizmus, szrdc nasi
ni mrzľo, ni topľo csüténye, da sze znöva
porodimo i nê szamo vu kalendariji vídi-
mo, nego z-preporodjenim zítkom i dobri-
mi delami szvedocsimo, ka sze nam je na-
rödo „Zvelicsitel, kí je Goszpon Krisztus vu
Dávidovom meszti!“

Nigdár escse szo nê gücsali, písali,
tanácsívali sze teliko od míra, kak vu na-
sem vrëmeni i nigdár je nê bio mir od
csloveka tak dalecs i nedoszégnyeni, kak
je rávno zdâ od etoga neszrecsnoga po-
kolénya, stero antikrisztusje, krívi, sze-
bicsnoszt zgányajöcsi apostolje neszrámmo,
od hüde düsnevësztí gnáni, vodíjo i v-kmí.

ci dr'zati sze pascsijo, tak da bi sze bojali, ka je nê dalecs preporodjênye i grêha oblászti sze vecserí. Hrepenêmo za mér, 'zelejôcs ga csákamo, ali vedno je pŭsztoszt, nemirovnoszt, tak vu poszební lŭdi 'zítka, kak vu tŭváristva vrsztaj, vu národov ju-saj, med rázlocsní plemeni i vu országov polo'záji.

Zakâ nemremo náidti méra? Záto, ár kak je Jeremiás pravo: „Z-la'zmí vrácsijo mojega národa cséri szkvarjênye, erkôcsi: MÉR, mér i nega méra!“ (Jer. 6:14.) Nê je tak tó grozna la'zlívoszt; dokecs mér trôbi-jo vu szvêta vŭszta, szrdcé nyim je od odŭr-noszt i bojarnoszt napunyeno! Nê je grozna la'zlívoszt méra tákse razmêtanye, ka je tó mér, csi szlobodno v'zívajo poroblení po-rob, te'zijo toga szlabêsega, vö-pocécajo toga nemocsnoga, ali pa csi sze szlobod-no i mirovno prêk dájo szvojemi grêhsno-mi po'zelênyi!

Tô je Satana zadovolnoszt i mér! Prôti tomi je glászo Odkŭpitel razdeljenya, boja trden návuk. Csi Krisztusa mér scsé-mo, predvszém prêk moremo pridti i vö-presztáti ednoga velkoga boja ogen. Tak vu szebi, kak vu drŭgom moremo szkvar-jênye i grêh odŭriti. Odŭriti mámo vsze, stero je do etiga mao v-grêha prepaszt vtônílo naso dŭso i onemogôcsilo nase

znôva preporodjený. Z-ete britkoszt i z-szamí szebom zburkanoszt vö more vdrê-ti eden tak veliki boj, v-sterom veszne Satana podpérajôcsi bojŭvnik i obláda Krisztusa vítêzen vojnik. Csi sze je vu nami dokoncsao i naobládnoszt prisao té boj, tak ga prêk mámo neszt i nadaljávti pri b'í'znyi nasi tŭdi. Ze vszêmi oními, kí nász gátijo na onoj pôti, stera k-Krisztusi pela, sze vsze tecsasz szrdcsno mámo bo-jŭvti, dokecs nad nyimi obládnoszt ne-zbojŭjemo vö.

Betlehemszki pasztérje.

Píszao: Hári Lipót ev. dŭhovnik.

Sto nebi poznao tó lêpo historijo? Csi na-zámíszlím na szvojega detinsztva vrêmen, gda szmo obprvim szpêvali ono lêpo peszem: „Angel szvétí z nebész doli k pasztérom sztôpi . . .“, tak da bi sze nase szrdce znôva porôdilo, tak da bi nam zgŭblena blájzenoszt nazáprísla.

I obcsŭtimo, tak da bi vecs nê bílí vu etom placsnom dŭli, nego tam dalecs na onom krasz-nom betlehemszkom pôli. Záto pozábmo za eden máli csasz vsze szvoje nevôle i teskôcse i hod-mo, pascsimo sze na ono polje, gde je Goszpô-dŭ Bôg ednôk tem prôsztim pasztérom ono veli-ko csŭdo pokázao.

Podlíztek.

Bo'zicsna pripovejszt.

Vu szedem lét sztaroszt me je jáko velka 'zaloszt doszégnoia. Tó je bila mojega 'zítka prva velka 'zaloszt. Tak globoke 'zalosztí szem od onoga hípa mao vecs nê obcsŭtila. Mrlí szo nam nasa drága, dobra sztára mati.

Kak blájzeni szmo bílí, gda szo szi etak povecseráj doli szeli pri pécsi vu szvoj sztári poszlonyáti sztolec i mi deca szmo szi knyim prineszli szvoje mále sztolce i poszlŭhsali szmo lêpe pripovêszti, stere szo nam pripovedá-
vali obprvics od Jezusa, ki je málo decó zvôn-rédno lŭbo. Edenfart — escse itak dobro pô-mnim — je 'ze blŭzi bio te 'zmetno csákani bo-

zicsni vecsér, vkŭp szmo szedeli vu temnoj top-loj hí'zi, gda szo nam sztára mati edno lêpo pri-povêszti pripovedávali od bo'zicsne nôcsi.

Bio je ednôk eden szíromaski cslovek, kí sze je vu kmicsnoj nôcsi napôt vzéo, da bi gder edno malo drv proszo napôszodo. Klanckao je pri dveraj eti i tam.

— Dobre dŭse, pomágajte mi — je pra-vo, — 'zena mi je rávno dnesz porodíla edno-ga máloga színeka. Rád bi malo zakŭro, da ne-zmrzneta z tím málim detetom.

Ali vszepovszédik szo globoko szpáli, nê szo csŭli ni klanckanya, ni prosnye. Szíromák cslovek je dale sô. K-koncovi nê rávno pred-lecs je szvekloszt zagledno. Ednáko je tak sô pro-ti poszvêti i kak je blŭzi prisao, vido je, ka ogen vônê pod szlobodnov nébov gori, okôli nyega bête vune ovcé le'zijo i eden sztári ovcsár szkrb má na nyé.

Od Betlehema je szamo pô vöre boda ono pôle, gde szo sze tém pasztérom bo'zi angelje pokazeli. Tô pôle je szvéto mészto bilô tüdi za 'zidove. Szvéto písma nam právi: „I bilí szo pasztérje vu dr'zéli onoj, na pôli verosztüvajôcsi i sztrá'zo dr'zécsi v noci nad csrêdov szvojov.“

Na zhodi szo pasztérje z vszákoga cslovecsgea drústva vó bilí zaprêti, vu szlobodnoj natúri, pod milov nébov szo 'ziveli z szvojimi csrêdami. Ali csi szo oni li prôszi i vu znányi zasztányeni bilí, vu szrdci i vu dûsi szo csíszi osztali, kak nature prôszi deca nê szo herballi tûveristva grehe. Nyihov pogléd je csíszi i batriven i oni vszigdár proti nebeszkim viszínam glédajo. Néba je nyihova kníga, z té knige cstéjo oni lêpa i csúdna dugoványa. I oni pasztérje szo zaisztino csteli. Dokacs je cêli szvét vu globokom szne, vu greha teskom szne szpao, té betlehemszki pasztérje szo pri szvoji pocsivajôcsi csrêdaj sztrá'zo dr'zali.

Vsze je szpalô, szamo oni, 'od lüdsztva doglédani szíromaski pasztérje szo verosztüvali i od koj sze nikomi nê szenyalo i ka szí je niscse nê szômno, oni, té vörne dâse, najprve opázijo ono szvetloszt, stera je z-szvojim csúdnim poszvêtom pozlácsila nébo. Nyé je obládala Goszpôdov goszpôda, pasztérov pasztéra, cslovecsánszka Oszlobodítela díka, nyim sze je odprla néba ji zaglednoli szo nebeszka angela i csúli szo nyegovo milosztivno rêcs: »Ne bojte

sze, ár ovo nazvescávam vam veliko radoszt, stera bode vszemi lüdsztvi. Ár szo je narôdo vam dnesz Zvelicsitel, ki je Goszpón Krisztus vu Davidovom meszti. I tô je vám znaménye, náldete dête v plenico povite, polo'zeno vu jaszi.

Ne bojte sze! Tô je rêcs vere angela, bo'za rêcs i glász tam z viszine, vekivecsni evangeliom. Ali tô sze ne glászi szamo betlehemszkim pasztárom, steri szo najprve vidli odprêto nébo i csúli velikoga veszeljá angelszki glász, nego nam vszém, vszákoga vrêmena pasztérom, naj pázimo na cslovecsa csrêde vu etoj vezdásnyoj velikoj kmici. Glászi sze tô pasztérom, naj bode bár nyihovo imé szploj drúgo, naj bodejo oni ocseve, matere, vucsitelje ali dûhovni pasztérje, tô je vszedno. Csi je vu nyihohom szrdci escse nê zaszpála vernosztí tá szlédnya iszakra, csi escse verosztüjejo i pázijo, oh znam i csútím, da tak tüdi sze nyim odpré néba i vere on betlehemszki angel sze pokáze tüdi nyim i bode nyim glászo veliko veszeljá. Veliko veszeljá nyim, nyihovim lüblenim i vszemi lüdsztvi.

Vidite, gda je najvéksa kmica i nôcs vzéla nász okôli, te je prisla najvéksa szvetloszt, nebeszka szvetloszt, té sze je glászo najveszelési glász, angelszki glász.

Ka je 'zelelo, ka 'zelé i ka bode 'zelelo naveke szíromasno, grêhsno cslovecsa szrdce, tisztó je podêlo vszêmi lüdsztvi szvéta Goszpôd i Bôg, nas lübléní, drági nebeszki Ocsa. Dao je lüdsztvi

Pred ovcári szo trijé velki ovcsárszki pszi szpáli. Kak sze je nas cslovek k-nyim pribli'zavao, preci szo sze zbúdili i lajati szo steli, ali nê szo mogli dati glásza. Eden 'znyih je na szíromáka hrbet szkocso, te drúgi sze nyemi je na sinyek vrgao, te trétji ga je pa za rokô popadno, ali vjeszti ga je ni eden nê mogao, tak szo szíromáka csloveka nê oranili

— Zakaj szo nê mogli pszi lajati i vjeszti, sztáramama? — szem jasz pregôvorila?

— Csákaj malo, csí moja. Na konci bos 'ze znála, — szo sztára mati pravili i dale szo pripovedávali.

— Te sztári ovcsár je pri ôgnyi bio. Szíromák cslovek bi ga rad pribli'zao, ali ovcé szo tak natêszni lê'sale odna pôleg te drúge, ka je priszíljeni bio prêk po nyi k-ognyi idti. Tak je sztápao prêk po nyi i edna ovca sze je nê zbúdila i niti genola nê.

Sztári ovcsár je jáko csamuren i szmogornoga obráza cslovek bio. Kak je tühinca zagledno, sze je zdrô na nyega: — Ka hodis okôli moji ovéc? Poberi sze od etec, ár te tak vderém po plécsaj, ka bos . . . Gori je zdigno palico, da ga vdári, ali palica nyemi je z-rôk szpádnola i nê ga je mogao vdariti.

— Zakâ nê, sztára mama? — szem pá pítala, ali oni szo mi kivnoli, ka naj mucsim i dale poszlúhsam.

Szíromák cslovek sze je nê zbojao. Na 'zeno i máloga színeka szí je miszlo i záto sze je prijaznívo poklono ovcsári govorécsi:

Priátel, pomori mi, daj mi malo drv. 'Zena mi je színá porodíla i jáko nam trbê toplo hí'zo.

Ovcsár bi rad pravo: — Nedam ti, idi kama sze ti vídi, — ali csúdúvao sze je, ka szo toga csloveka ni pszi nê zbantúvali, ovcé szo ga tüdi púsztile, ka je prêk po nyih sô i pali-

nájdrgasi senk, prôti steromi je vszaki drúgi senk níkaj nê vrêden, dao je tomí grêhsnômi i pogübenômi szvéti Obdr'zitela, kí je Goszpon Krisztus vu Davidovom meszti.

Dao nam je Jezusa. I tô je vam znamênye, nájdete dête v plenenice povito, polo'zeno vu jaszli.

Krisztus je vu onoj nôcsi escse málo dête bio i vu prôszte jaszli je bio polo'zeni. I mi známo, da je tô málo dête prineszlo vuszebi nébo na zemlo i zozídalo je eti ono králevszto, vu sterom szmo mí lagvi lüdjé nazájdôbili té zgübleni paradicsom, gde sze ti jôkajôcsi potrôstajo, ti ponízní sze zviszijo, ti lacsni sze naszítijo, záto je nasa vsza nebeszka dobrôta z szvojimi kincсами i bláj'zenosztjov, nas je 'zftek escse vu szmrti i tüdi po szmrti.

Zaká bi sze pa té bojali? Csi sze vám je escse nigdár ne odprla néba, csi szte escse nigdár ne csüli nebeszki angelszki glász, glédajte tá vu one jaszli, na v plenice povito málo dête i zadobite tüdi ví pasztérov bo'zicsno veszeljé. Tô málo dête je vszákoga vörnoga szrdca radoszt i bláj'zenoszt.

Jeli je nê velka radoszt i bláj'zenoszt tô znati, ka gda sze 'ze vsze rúsi pod nami i szkoron 'ze vesznemo, té csüjemo vu kmicsnoj nôcsi veszéli glász: Ne bojte sze, ár sze je narôdo vam dnesz Zvelicsitel! Jeli je ne velika radoszt i bláj'zenoszt znati tô, ka csi nasz bár vsze osztá-

vi na etom szvéti, jeszte eden, 'zivé eden, kí 'ze nász nigdár ne zapüszti, nego nam tô právi: Vü-paj sze moj szin i moja hcsi, tvoji grehi szo odpüsztseni.

I vsze tô tüdi tí, vezdásnyega vrêmena cslovek lejko zadobís, csi one nôcsi historijo i vöki-vöcsno pravico z onomi betlehemszkimi pasztérmi pré'zívés. Csi vu greha bojazljivoj nôcsi verosztüvájôcsi pázis, csi szvoj pogléd z zemlé protl nébi zdignes i odnut csákas szlobodscsino i obdr'zánye, té sze vu tvojem na zvelicsanye 'zédnom szrdci vu'zgé vere poszvêt, okôli te vzeme Bo'za díka i tvoje szíromasno, grêhsno szrdce posztáne one betlehemszke jaszli, vu steri sze narodí ono málo dête, tvoj Odküpitel i Zvelicsitel, obri tébe sze odpré néba i zaglédnes nébe angela, csüo bodes nebeszki glász, steri sze bode tüdi tebi glászo: Ne boj sze!

I té obcsütis i nájdes vu szvojem szrdci v plenice povito málo dête, nôvoga csloveka, zemla sze na nébo preobrné i tebé okoli vze mejo nebeszki angelje i tí bodes 'z nyimi szpêvao i dícsó Bogá: „Díka na vizini Bôgi i na zemli mér, vu lüdi pa dopádnenyé.“

Oh bár da bi sze tak zgôdilo! Bár da bi sze na ete bo'zicsne szvétke nase szrdcé preobrnolo na csíszti Betlehem i naj bi sze tam narôdo nas Odküpitel — Jezus Krisztus! Bár da bi sze zdá vszaki grêhsnik povruo! Té bi prislo ono, stero íze tak dugo zaman csákamo: Bo'zicsno

ca nyemi je tüdi nê skôdila i zdá nyemi je cse-mernó brunbrajôcs pravo:

— No szamo szí neszi, kelko ti trbê!

Ogen je 'ze nê z-plamnom goro, szamo eden küp 'zerjáve prajce je bilô na vogeliscsi. Szíromák cslovek je nê meo lopate, ka bi szí zagrabo 'znyé i nikse poszôde nê, v koj bi jo neszao. Ovcsár je pá z-kvárnim radüvanyem vszebi pravo:

— No szamo szí neszi, kelko sze ti vídi.

Szíromák cslovek sze je doj prigno i 'zerjávo prajco je z-prgíscsov grabo i v-kôpenka 'zebke szípávao. I kaksá csüda! Ni rokô, ni kôpenyka je nê 'zé'zgao.

— Kak bi tô bilô sztára mama? szem pá píjala.

— Vcsaszi bos znála, szamo li malo csákaj!

Szíromák cslovek je zahválo i domô sze je povrno. Ali ovcsár — sze je v-míszli vtono

nad timi vidôcsimi, — nazá ga je pôzvao erkôcsi:

— Da je csüdna tá nôcs! Vsze sze je vkrotilo i nika nemore skôditi. Z-pálicov szem te nê mogao vdariti, escse i ogen ti je nê skôdo. Razlo'zi mi, kak je tô mogôcse?

— Jasz bi ti zaman pravo, ogvüsj sze szam z-ti zgodjeni, — je pravo i zdá sze je 'ze nazá pascso k-tim szvojim.

Ovcsár pa ga je naszledüvao, sô je zanyim, dokecs je nê domô prisao. I ovo je vido, ka té szíromák ní hi'ze nema, nego v ednoga bregá votlíni sze drízi z-szvojov famíliov. Ali vu votlíni je velika szvetloszt bíla.

Ovcsár je glédao, glédao toga znôvaporodjenoga i naednôk sze je velika lübézen pobádi-la vu nyegovom szrdci, mlüvao je tô málo dêtece. Z-velke turbe je vö potégno eden velki

veszeljé, szreca, blá'zenoszt i zadovolnoszt.

Té bi prislo lübéznoszt vrëmen i Krisztus Jezus bi nam prineszo zadovolnoszt i 'mér, málim kucsicam tak, kak velkim palacsam, [sziromákom tak, kak bogátcom.

Bo'zicsni vecsér.

Vsze je púsztó —

Sznêg pokriva csarno zemlo,

Na cesztáj je vsze 'zivo,

Vsze veszélo dnesz je lüdsztvo.

Zakâ mi szmo esze prisli?

Bogâ molit, sze veszelit?

Jelte zâto, moji drâgi, ár je prisao

Nas Zvelicsitel, Jezus drâgi.

Dnesz je doli z-nebész prisao

Jezus máli, nam predrâgi.

Steri je nam, deci máloj,

Prineszao na kûpe dárov.

Vam pa, drâgi krsztsenici,

Prineszao je mir nebeszki,

Zvelicsanye Vase túzne,

I nê csiszte grêhsne düse.

Nyájmo zâto, deca drâga,

Tá póta trnyavo krváva.

Jezus zâto sze narôdo,

I zvelicsanye nam je ponûdo.

„SLAVČEK.“

Pokápanye z-te'zkôcsami.

Tákse sze tûdi naprê dá eti v-Prêkmurji. Jesztejo pokápanya, pri steri mrtveci nê szlêdnye postenyé csiníjo lüdjé, nego szlêdnye ospotanye, gde meszto toga, ka bi pobo'znoszt obhodila ti nazôcsi-bodôcsi szrdcá, sze zburkati more vszáka dobra düsa pri tápohráneniyi preminôcsi blíznyti nasi. Na tó gledôcs eti doliszpisem tri szprévode, steri nam szvedocsijo Prêkmurja zvônredne polo'záje.

Ednôk, 'ze dávno, pred treszetimi létmi, szo me v Melince zváli na szprévod, tam szem escse nê bio pred tém i od tisztoğa hípa mao tûdi nê vu tom poszli, ár je tam nê bilô evangelicsenszki verníkov. Nevedôcs je vu marofi bíla edna szlúz-kinya, stera je v-mládi létaj preminôla vö, pri rodsztvi deteta. Tá pridôcs je velka csüda i ná-le'znoszt nasztánola. Tê mirovni lüdi ná'jvéksi tál je escse nigdár nê vido evangelicsanszkoğa szprévoda, evang. dühovnika i kántora. Zdâ szo vidili obprvim i uprav szo ná'j glédali i obcsüdüvali.

Mrtvo têlo je v-ednoj nepofárbanoy skrinij le'zalo i gda szva nyim kivnola, naj podviz na skrinjo denejo i doli zabíjejo, szo niti cvekôv nê meli, z-sterimi bi doli zabili, nego z-ednim ténkim motvôzom szo vrayico zvézali k-skrinij. Mogôcse szo nê z-szirmastva csiníli tó, nego tó je 'ze tak vö bilô med nyimi naprávleno k-onomi

kusztí falat vune i tá je jo dao tomi sziromáki proszécsi ga, naj na tó polo'zi détece.

I vu onom megnyeni, gda sze nyemi je szrdcé ôdprlo, tak da bi sze nyemi ocsi i vüha ôdprle. Vido je i csüo táksa dugoványa, kaksí je do etiga mao nigdár nê vido i odnyih nê csüo.

Vido je, ka okôli máloga deteta szrebrni perôt angelje lécsejo i poszmejavájôcs glédajo na nyé. Vu rokáj hárfe igranye i lêpe peszmi veszelécs doníjo vu nocsi: — Porôdo sze je Odküpitel, kí odvzeme szvétâ grehe!

I odzvôna vu kmicsnoj nôcsi tûdi angelov serezeje lécsejo. Zrák nebeszke peszmí, díka i háleluja napuníjo, z-steri je prvle nika nê vzéo napamet. Zdâ je 'ze zarazmo, zakaj je tak csüd-na tá nôcs, zakâ má obládati lübézen vszáko hüdovolo.

I zdâ ga je tak szladka, nebeszka radoszt, tak veliko zahválnoszt obcsüténye obszelo vu szrdci, ka je doli poklekno pred Boizov nezgovornov lübéznosztjov ino velikosztjov . . .

Do têga mao je bíla pripovész. Moja sztára mama szo szi zdâ trnok zdêhnoli i etak

szo nam erkli:

— Vidíte, lübléna moja deca, ka je té ovcsár zavido vu bo'zicsnoj nôcsi, tó bi i mí lehkô zavidili, csi nebi szvetszke radosztí drzáli ober vszega za ná'jvecs; csi nebi szamo lüdi dári csakali i prestímali ober vszega. Ka je szvécs szvetloszt, gyalicsôvja dísz, dárov radoszt k-tomi ná'jznamenitêsemi, ná'jveszelêsemi dugoványi, stero Odküpitela narodjénye znamenûje nam, grêh-snim lüdém?

Ka je szvétâ lübézen i lüdi lübézen prôti Bo'zoi, nezgovornoy velikoj lübéznosztí gledôcs?

I ete vekivecsen i veliki dár je vszákoğa; té nigdár nepreminôcse radosztí tálnik vszáki cslovek lehkô posztáne, escse i te ná'jménsi i pozadnyêsi i osztávleni, csi szvoje szrdcé ôdpré pred szvojím drágím Odküpitelom i cêli szvoj 'zítek na Nyega právo naszledüvanye poszveti.

Píszala: LAGERLÖF ZELMA (na cêlom szvéti po szvojem píszanyi lübléna svêdszka szpêvnikojca; nê dávno je szvetila szvojega roj-sztíva 70. létnico.)

vragometnoma nacsni, ka szo naréditi naménili. Po odprávenom ritusi je velika vnožina szpre-
vodila preminôcso krsztsenico na nyéno szlédnyo
pôt, vszi szo náj z-lampami i z-gombami glédali,
zagvüsno szo do tēja mao vu cérkváj nê doszta
dobra csüli od evangelicsánov, stera za krívoer-
ce titulálivajo. Gda szmo na brütiv prisli i mrtvo
têlo bi v-jamo trbelo püsztití, te sze je edno
odürno, pobožnoszt oszkrunécse delo dalô naprê.
Ober jamé szo poprecski dvá dremļa djáli i kak
je návada, na nyé szo položili skrinjo. V-toj
minuti szta sze obá dremļa v szredini prêk vlo-
mila i skrinja je v-grob szpádnoła. I da je nê
párno szpádala, vrhoyica, stera je szamo szlabo
bila doli zvézana, sze je vtrgnola, skrinja sze je
odprla i mrtvo têlo sze je vó žnyé v-jamo obr-
nolo. Tentatio, tentatio, je zácsala krícsati vnož-
na i v-bêg je vdárila. Z-kántorom szva szamá
osztala. Poglédnoła szva nájprve dvá dremļa, za-
ká szta sze tak nalehci ylomila. Obádvá szta na
szredini notri bilá zožaganiva, tak szo tó odürno
delo tak naménile vcsiniti hűde roké.

Kántor je notri sô vu jamo, vó szpádnuyo
mrtvo têlo je nazá v-skrinjo szpravo i zvrnyi-
cov doli pokrio. Zdá szva z-tam povrženimi mo-
tikami zakopala jamo i grob narédila oberayé.
Ze szva szkoron dokoncsala pokápanye, gda szo
nisterni bátrivnêsi mőžje nazá prisli, sztaravsi sze
z-glavámi szemtá gíhajôcsi, nagôszi sze krížavsi,
szo pítali, kak sze je tó moglo zgoditi, ár sze je
prinyi tákse escse nigdár nê zgódilo?

Nê sze je, ár szo escse nigdár nê pokápalí
evangelicsanszkoga mrtveca, nigdár szo escse
nê meli prilike vöpokázati od môtne blôd-
noszi gnáne one globoke odürnoszi, stera je vu
nyihovi szrdcáj prôti tak zvánim krívoercom, prô-
ti evangelicsancom prebívala. Zdá szo jo vöpo-
kázali, kaksí szo oni krsztsanye, kí szebé za prá-
ve, jedino zvelicitelne krsztsane právíjo. Jezus
sze zagvüsno szkuzí, csi sze doli z-nébe na etak-
se zglédne. More sze szkuziti, ka nyegov návuk:
»Nê je ni židov, niti grk, nê je ni szluga, niti
szlobodnyák, ár szte vi vszi eden vu Krisztusi
Jezusi«; »Nebode vszáki, ki meni právi: Gosz-
podne, Goszpodne! sô notri vu králevstvo ne-
beszko, nego kí csiní volo Ocsé mojega — tak
naszledújejo.

To drúgo priszpodobno zbúrkano pokopá-
liscse szem v-Palini meo. Ž-Bodonec kraja sze je
tá odszelo eden evangelicsánec, kí szí je po

szkrboszti tam telko szpravo, ka je vesko krícs-
mô küpo doli i tam je edno dobro idôcso pozí-
cijo szebi nasztavo. Nê je meo ni žené, ni dete-
ta, szamno je živo. Prípetilo sze je pa žnyim, ka
szo ga edno gojdnó mrtvoga naisli vu poszteli,
na nágli je mrô. Da je nikoga nê meo, obcsine
ritar ga je za veskoga mrtveca oznano vó i vész sze
je poszkrbêla, da ga posteno tápohránijo. Pôzvali
szo me i jasz szem sô v-Palino na szprévod. Tü
szem escse tüdi vecs nê bio na szprévodi, ali tü
szo nê doszta málali i genoli za méne, kak szem
tá prisao. Drúgo doszta bole vážno delo szo me-
li. Veski ritar me je szprêjao, pascso sze je na-
prê dati, ka je on nê dopúszto, csi je te pokojni
rávno nikoga nê meo, ka bi ga tak brezi vsze caszti
vöodneszli na brütiv. Cêloj vészí je szigurno za-
povedao, ka vszáki zdrav cslovek more na szpré-
vod príditi i vöszkázati obcsine mrtveci szlédnye
postenyé. Kak szem vído, je uprav nazôcsi bila
cêla vész. Potom mi je kázao na velki sereg ve-
szélo sze gosztsécsi, kí szo med vedrnim pijacse-
nyem z-punimi lampami pecsén vživanyom žalü-
vali toga preminôcsega veskoga pokojnyáka. Tak
sze je zgódilo, ka je na szigurno zapoved že
vgojdnó vszáki tam bio, geto je pokop szamo po-
poldnévi na trétjo vóro zavrnaní. Ka szí naj zacs-
nem z-telko lacsni i žédnimi lüdmi? Ár znájo,
ka je domá niscse nê osztano, matere szo z-sze-
bom prineszla deco tüdi, kamcsi tak vékse i
jakse bode tápohránenye, — szem szí miszlo vu
szebi. Szamo ka szo tá vnoğa deca ogládili, zá-
csali szo ráscsati, brécsati. No tó tak nemre bidti,
szem szí miszlo, z-nikim moremo tó deco vtoliti,
zapovedao szem ženszka, naj v-ladaž bodôcso
melo goriszpecséjo na vrtanke i krüh i poglédne-
jo, csi nega gder kaj meszá, no pa v-peovnici
tak jeszte víno, vê je te pokojni nê szamo ednôk
vise pétdeszét akôvov vína meo. Bláženi, dober
cslovek je bio te pokojni, od nyega je niscse nê
bio odvženi, csi je kaj proszo; szrdcá je zmo-
gao vu potrebôcsi bodôcse, poszôdo je pêneze
brezi písma, Ali moji lüdžje szo posteni, nika je
nê zatájo nyemi nigdár niscse i záto nyemi, tomi
dobromi csloveki tüdi lêpo szlédnye postenyé scsé-
mo szkázati i nyega tápohrániti. K-koncovi je i
mené proszo i pôzvao ritar, naj szí jasz tüdi k-
nyim szédem, zdá prineszêjo gori to szlédnyo
sunko, fájni falat je, naj sze k-nyim zdrúžim i
tak tápohránenye jakse bode. Zahválo szem in-
ventatio i globoko me je obhodila tá velika szkrb-
noszt pri szlédnyem postenyé vöpokázanyi. (?) Ali

i esze sze je tüdi glíhala tá prílicsna rêcs: „na konci pôcsi bics.“ Gda szmo na brütiv prisli, komaj szmo sze namerili na jamo, v-ednom kôti, kre kraja, med z-grmôvjem i trnyem obrasenom szamom meszti szo nyemi jo szkopali. I gda szem zatoga volo szledi toga pokojaoga postenyé na szrdci noszécsega vrlaga ritara pítao, zakâ szo ga nê z-ovimivred pokopali? mi je szploh z-ne-dú'znim i jálnim obrázom odgôvoro: znâjo goszp. dühovnik, te pokojni je nê bio krsztsenik, nego lütharan i tak szmo ga nê mogli z-ovimi vréd vu poszvetseno zemlô polo'ziti, nego vu brütiva kükél, stero je za szamovmorco i za drúge velike grêhsaike gori niháo. (Tak je okôli obsancanoga brütiva kükél nê poszvetsena zemla? »Ti pa ka szôdis brata tvojeja? Ali i ti ka odürjâvas brata tvojeja? Ár sze vszi posztávimo pred szôdnyí sztolec Krisztusov.“ Riml. 14, 10. Red.) Tak sze je szklúvala vö toga velikoga szlédnyega postenyá vretina. Tâtjé, kí szo porobili i poszúnoli toga pokojnoga i z-vszákim dobrocsinécsega csloveka vrédnoszt, szo právi krsztsanye bilí, ali evangelicsansski cslovek je nê krsztsenik!

Na tó bi mogôcse stoj etak pravo i zagovárjao Paline sztancsare: ka bi meli od té lüdi csakati, vé szo oni evangelicsanszkoga csloveka rêtkogda vidili i rávno záto jáko nalehci verjejo szvojim vucsitelom i plébánusom, ka szmo mi hûsi od vragá, i ka szmo mí nê krsztsanye i na szkvarjênye pridemo. Ali zgôdilo sze je k-tema prvêsi-ma priszpodobno delo eti prinász blúzi, v-tisin-szkoy fari v-Tropovci, v-preminôcsem mészeci, tó je tó v-toj krajíni, gde evangelicsanci z-katholicsanci vküp'zivémo i zôcsi-vôcsi nász vídiyo, ka nemamo roglôv. Jesztejo vu vszákoj vészi i náim-re od Tropovec komaj na eden sztráfj, v-Gradis-csi, gde je véksi tál sztancsarov evangelicsanszki, med sterimi doszta znancov poznajo i májo, zvôn-toga v-csístom vrêmeni sze vídi Szobotske ev. cêrkvi törem, z-Bodonec na brêgi ev. cêrkev, no pa znâjo, ka okoli Tropovec bodôcsi vesznica; vu vszákoj živé vecs menyé evangelicsánov.

V-Tropovci je preminôcsi mészec edna evang. izenszka mrla. Te preminôcse szin je sô k-gyámari naznanit, ka nyemi je mati mrla i proszo ga je, naj nyê gyamo szkopa. Hja tó je velko delo — je odgôvoro gyámar, v-nasem brütivi escse evang. mrtveca nega; rávno niti nevém, csi de szlobodno jo sze pokopati? Hodva k-rítari pítat. Rítar je tüdi brezi tanácsa sztao vu tom pitanyi i záto szta sla k-plebánusi. Toga je nê

bilô domá. Sla szta tak k-kántori. Té nyim je té tanács dao, ka de nájbogse veski odbor vküp-pozvati. Té je po dúgom tanácsivanyi k-koncovi pôleg vizzike môdroszti dokoncsao: da je veska 'zenszka mrla, vu veskom brütivi nyê dâjo mesz-to; ali da je nê krsztsenica, nego krívoverkinya, szamo zôszeb prisanci, gde je 'ze nê tak poszvet-sena zemla (? !)

Te preminôcse szinâ je tó szkoncsanye per-sze nê vözadovolilo, záto je vu szôszedno vész, v-Gradis-cse sô i tam je proszo szvojoj materi meszto. Té dobri lüdjé szo tó z-szrdcá dovolili, ali ôpômenoli szo ga, ka csi v-nyihovom brütivi scsé dati pokopati, da je tó drúgi határ, tak je potrebnô szrêzkega glavársztva dovoljênye. Sli szo záto k-glavársztvi, tam szo nyim povedali, ka pôleg paragrâfa tákse prêkpelanye doszta kosta (duplinska skrinja, komiszie vö idénye na lícsno meszto itv.) Paragrâfus tó právi, ali ka právi 'zítek? Tó edno je isztina, ka prinász má vecs vesznic eden-eden brütiv. V-tropovszki brütiv sze pokápajo Vancsavészi i renkovszki mrtve-ci. Csi tê brezi dovoljênya oblászti szlobodno pelajo szvoje mrtvece v-Tropovszki brütiv, zakâ je nê dopúsztilo glavársztvo v-gradiskoga odpelati onoga mrtveca, steroga je nê bilô modusa indri, kak na sanca brêgi pokopati? Ali pa zakâ je glavársztvo nê návcsilo te renitonsne práve krszt-sane na réd (Pôleg 1868. l. 53. szkl. 22. §-a sze kotrige rázlocani vadlúvány na brütivi zmêsa-no i brez zadrgávanya morejo pokápati. 1876. l. 14. szkl. 116—123 §-je pa zravnajo, ka je vszáka vész du'zna za obcsinszki brütiv meszto goridr'zati. Od té dú'znoszti szamo téda jeszte vöjemánye, csi vu vészi eden ali vecs verszki táksi brütivov jeszte, vu steri je szlobodscsina pokápanya zagvüsana. Jeli znâ, ali scsé znati tó oblászt? Ali szo nyê szamo té znáni vegrszki právde szkleni, gda nase vernike scsé priszfliti, naj k-rim. katholicsanszkim sôlam pomágajo sol-szke vrte szpraviti i goridr'zati? ! Red.) ali pa csi je tó vcsiniti nê moglo, ali nê stelo, zakâ je nê ponúdílo modusa brez oni veliki visesnyi sztroskov szíromáki sziní na tó, da nyegovo mater brez ponízanja nê na sanca brêg pokopajo. (Tü escse tó zamerkamo, ka tropovszki i gradiski határ szta szí [mejása i ka je gradiski brütiv k-mrtveca hí'zi bli'ze, kak tropovszki i nê szamo, ka je bli'ze, nego v-tropovszkoga je li tak mogôcse mrtveca prineszti, ka po ednom táli tisinszke vészi trbê prêk neszti).

10. I zapovedao nyim je Moses, erkôcsi: „na konci szédmo-ga leta, vu vrêmeni leta szlobod-scšine, na szvétek zeléni satorov,

11. Gda sze cêli israël vküp-szprávi, da sze szkáze pred lí-cem Jehova Bogá tvojege, na onom meszti, stero szí je odébrao: precsti gori právdo eto pred cê-lim israelem pred vûhami nyi-hovimi.

12. Szpravi vküp lûdsztvo, — mo'zke, 'zenszke, deco, i prisavca, kí je med vrátami tvojimi, da jo csûljejo i zapopádnejo: da sze bo-jiš Jehova Bogá tvojege, i se-tûljejo szpunyávatí vsze recsí práv-do ete.

13. Escse i deca vasa, stera je nerazmi, jo na! szlûsa, i vcsi sze bojati Jehova Bogá vasege vsze-dní 'zítka, dokacs 'ziveli bodete vu zemli onoj, kama sze prêk Jordána idti ravnate, da szí jo podvrzete.“ —

14. I erkao je Bôg Mosesi: „blí'zajo sze dnévi szmrti tvoje; prizovi Josuo, i pridta vu sator oznanoszti, da nyemi vódam za-poved. Sô je záto Moses i Josua, i sztôpila szta vu sator oznanoszti.

15. Na tó sze szkáze Bôg vu satori v-sztebri dína, i sztáno szteber obláka pred dvérmi satora.

16. I erkao je Bôg Mosesi: „vis, tí k-ocsákom tvojim na po-cšinek más idti, eto lûdsztvo pa gorisztáne, i hotlívilo de za tû-himi bogmí vu onoj zemli, vu ste-re krílo pridti má, i mené osztá-vi, i prelomi závezek moj, steroga szem 'z-nyim potrdó.

17. Teda sze zvu'zgé szrd moj prôti nyemi, i osztávím je, i szkří-jem moje líce pred nyim, da cek-

ne. I csi je kcsaszí vnôgi vdárci i nevôle doidejo, teda pravilo bo-de: „jeli szo me nê záto doszég-noli eti vdárci, ká Bogá mojega nega pri meni?!“ —

18. Jasz pa teda szkříjem ob-ráz moj, za vazega hûdoga volo, stero je csinílo, geto sze je k-tû-him bogom obraolo.“ —

19. Zdâ szí pa szpíste gori eto peszem, i navcsi na nyô sziní is-raelszke, daj nyim jo vu vûszte, záto, da meni peszem eta na szve-dôsztvo szlûzi prôti szinom isra-elszkim.

20. Ár je jasz vu zemlô z-mlê-kem i médom tekôczo pelati mam, stero szem z-príszegov obecsao ocsákom nyegovim; ali kak jo bode, naszítí sze i tûcsen gráta, k-tûhim bogom sze obrné, i mo-lo de je: mené odv'ze i prelomi závezek moj.

21. I bode, da, gda je veliki vdárci i nevôle doidejo, pregovorí pred nyim eta peszem, kak szve-dok; ár sze ona neszmê pozábiti ni z-vûszt osztankov nyegoví, ge-to razmím i mislêaye nyegovo, stero 'ze zdâ kûba, prvle, kak bi je vu zemlô ono pripelao, stero szem nyemi z-príszegov obecsao“

22. Moses je pa goriszpiszao peszem eto on iszti dén, i vcsio je na nyô sziní israelszke.

23. Potom je zapovedao Josui, szinôvi Nûna, erkôcsi: „boj kre-pek i szrdcsen! ár bos tí pelao notri sziní israelszke vu ono zem-lô, stero szem nyim obecsao; jasz pa z-tebom bíditi mam. —

24. I prigôdilo sze je, gda bi Moses recsí ete právde dopuno i z-cêla vu knige szpiszao,

25. Zapovedao je levítom, kí szo lado závezka bo'zega neszi, erkôcsi:

26. Vzemte ete knige právde, i polo'zte je doli pôleg ladé závezka Jehova Bogá vasega, da tam bodo na szvedôszto prôti tebi;

27. Geto jasz poznam prôti-brszanye i trdi sinyek tvoji. Vis, escse i zdâ z-tebom prebívam, i 'ze szte gorisztanoli prôti Bôgi; ka pa escse po mojoj szmrtil

28. Szpravte vküp k meni sztarce vasi pokolény i csesztníke vase, da vöpovém pred vühi nyihovimi recsi ete, i na szvedôszto prizovém prôti nyim nébo ino zemlô.

29. Ár znam, kâ sze po szmrtil mojoj k-pokvarjenoszti nagnete, i doliszto'píte z-one pôti, na stero szem vasz dolizavézao. I doide vasz vu tekâji vrëmena pogübel, csi te hüdü csiníli pred ocsmí bo'zimi, drâz'd'zivsi ga z-delami rôk vasi."

30. I vö je povedao Moses recsi ete peszmi pred cëlov obcsinov israela, od kraja do konca.

XXXII. Tál.

Peszem Mosesa, kak szlobôd od israela, po steroj sze nyemi zemla Kanaána ôzdalecs pokâ'ze, i szmrtil nyegova na znánye dá.

1. Nebésza, szlúsajte! gücsati mi dajte! i zemla poszlühni recsi vüszti moji!

2. Nakraplûj, liki de'z'd'z, návuk moj; kapli, kak rosza, govorënye moje; kak de'z'd'zek na trávo, i ploha na nász.

3. Geto bo'ze imé nazvesztsávatí mam. Dajte csészti szamomi Bôgi nasemi!

4. Pecsiñe*) csiñënye je popolno vu vszem; ár szo pravicsne vsze potí nyegove: vereni je Bôg, brezi jálnoszti, pravicsen, míle náklonoszti,

5. K-tím zaobrnyenim; në szo nyemi szinôvje, nyi szmëtje szo! blázno i navküp zmësavno plemen!

6. Tak placšujete ví Bôgi? norlavo i neszpameitno lüdsztvo! Jeli je në on tvoji ocsa, kí te je sztvôro? On te je osznôvao i opravo!

7. Zmiszli szí na zdávnya vrëmena, brodte lêta preminôcsi porodov, opítaj tvojsa ocsa, naj ti pripovë, tvoje sztarce, oni ti vsza nazvëszti jo.

8. Gda je te Vísni doli dao obszëszti národóm, gda je razlôcsa sziní cslovecse; osztro je polo'zo mehé lüdem, pôleg racsúna szinôv israelszki.

9. Ár je ôrok bo'zi lüdsztvo nyegovo; Jákok je hod ôrocsíne nyegove.

10. Naisao ga je na zemli po'zára, vu püsztísví, na püsztísnaj vihéra, kre nyega je bio, na nyega kebzüvao, i csuvao ga, kak poszvët oká szvojega.

11. Kak ori, gda gorizdranfa gnezdô szvoje, kumesz mládi szvoji lëcse-plava; tak je vö razprësztro on perôti szvoje, gori ga je vneszao i noszo ga je pod pérjem szvojim.

12. Jehova ga je szam vodo; tühoga bogá je në bilô 'z-nyim.

*) Pecsiñe, zmo'znoga Jehova Bogá.

13. Dao ga je neszti po bre-
zínaj zemlé, da bi v'z'vao pôv
pôla; nadajao ga je z-médom z-
pecsína, i z-olom z-kaménja
pecsína,

14. Z-szmetanov kráv i z-mlé-
kom ôvc, z-túcsavov ágnecov,
kozlov Basána, ino bakov, z-tú-
csavov obšzt szilja navküpe. Kto-
mi szí pio krv grôzdeka vu erdé-
csem vini.

15. Túcsen pa grátavsi lúbez-
ník, zbrszávao je. — Obtúcsao
szí, ocsrváto i objeo szí szel! —
Dönok je zavrgao Bogá, kí ga
je sztvôro, i grajao je Pecsína
blázensztva szvojega.

16. Drá'zd'zili szo ga z-túhimi
bogmí, csemerili z-mrzíamí.

17. Aldúvali szo opúsztsávcom,
nebogom, — bogom, steri szo
népoznali, nôvim, kí szo lí tocs-
kar naprêprisli, kí szo sze ocsáci
vasi nêsztrasili.

18. Od Pecsína, kí te je porô-
do, szí sze odtúhc, i z-Bogá, kí
ti je bívoszt dao, szí sze szpozábo.

19. Vidívisi tó Bôg, zavrgao je
vu britkoszti szvojój színí i cse-
rí szvoje,

20. I erkao je: „szkrijem líce
moje pred nyimi, da vídim, ka de
znýí! Blázen porod ti je eto! —
színôvje, vu kí nega níkse ver-
noszti! —

21. Oni szo mené z-nebogom
csemerili, drá'zd'zili szo me z-
príkaznami szvojimi; jazs pa nyé
z-nelúdsztvom mam csemeriti; z-
norlavim národóm bom je
drá'zd'zo.

22. Ár plamén vderé vö vu szr-
di mojem, i goréti má do najglob-
sega grúnta zemlé, po'zarí zem-

lô ino nyé pôv, i vu'zgé podszta-
ve gôr.

23. Zválam na nyé pogúbeli, na
nyé zosztrélam sztréle moje.

24. Oni do od gláda zcerani,
od vréle tréslike i csemérnoga
pomora szprá'zeni: escse i divjá-
csin kanzobce púštm na nyé, z-
csemérom vu práhi lazécsi sztvá-
rí navküpe.

25. Vöné de mecs opúsztsávao,
domá sztráhota, — mladénce i de-
vojke, cecátje i sztarce.

26. Vöpvém: tá bí je píhao,
tázbriszao nyí szpômenek zmed
lúdmí,

27. Da sze nebi zadr'závao od
ogrízávanya protivníka, ká, nes-
csejôcsi nyí pregancsarje tó szpoz-
nati, bí pravili: „nasa rama je
obládala, nê je Bôg csinío
vsze tó!“

28. Ár zbo'zno lúdsztvo je eto;
nega vu nyí rázuma.

29. Da bí szpametní bílí, pre-
vidili bí tó i premiszlili, ka na
nyé príditi zná!

30. Kakda bí mogao eden je-
zere pregnati? i dvá kakda bí v-
bêg szpravila deszétjezér? csi szí
jí nyí pecsína nebi tádála, i Bôg
oblászti nyihovoj nepodvrgao?

31. Ár je nyí pecsína nê pri-
mêrna k-nasoj Pecsíni: tó szamí
protivnáci nasi previditi morejo.

32. Ár je nyí trsz z-Sodome
sztebla i z-Gomore grúnta, nyí
grozdje csemérno grozdje: nyí
grôzdecí szo britki;

33. Csemér kácsa je nyí víno,
i bêszen 'zucs vipere.

34. Jeli je tó nê notrizavíto pri-
meni? zapecsátšeno vu kincsevníci
mojoj?

35. Moje je zadomesztsenye i plácsa, vu onom hípi, gda nyí nõga vlekne; ár je blúzi dén nyí pogúbeli, i hitro príditi má, ka na nyé csáka.

36. Csi Bóg kcsaszí szóditi má lüdsztvo szvoje i szmilúvati sze nad szlugmi szvojimi: csi prevídi, ká je pomenkala zmo'znoszt, i totá podpéran i nepodpéran;

37. Teda pítáo bode: „gde szo bogóve nyihovi? nyihova pecsína, steroj szo sze vüpáli?

38. Kí szo jeli lücsavo álóvov zahválaí, píli víno nyí preléva? — Naj szí sztánejo i vam pomócs prineszéto: naj szí vam bode pomócs!

39. Vidte zdá, ká szem Jasz, jasz On, i zvóna méne nega bogá! Jasz vmorím i o'zívím, jasz oranim i zvrácsím; z-róke moje nega eszleoboditela!

40. Ár na nébo prizdigaovsi rokó mojo, ercém: „líki na veke 'zívém, —

41. Csi vözbrúszim blízcs mecsa mojega, i róka moja k-szód-bi szégne, zadomesztim protivníkom, i plácsam odírjávcom mojím;

42. Opojím sztréle moje z-krvjov, ro'zjé moje meszó má 'zréti, — z-krvjov ti vmorjeni i robov, z-vlasznáte gláve protivníka.

43. Zvisávajte, o národje, lüdsztvo nyegovo; ár zadomeszti krv szlugov szvoji, nazádá pöscedo protivníkom szvojím, i zmírí z-szebom szvoje zemlô, szvoje lüdsztvo!“

44. I prisao je Moses, i vö je povedao vsze recsí peszmi ete pred vühami lüdsztva, — on i Hosea, szin Núna.

45. Kak je Moses vöpovedao vsze ete recsí pred cêlim israelem,

46. Erkao nyim je: „kebzújte na vsze one recsí, z-sterimi jasz dnezsz szvedôsztvo csiním próti vam, záto, da je niháte szinom vasím, da szkrbno szpunityáve vsze recsí právde ete.

47. Ár je rêcs eta në zbo'znêsa od vász, geto je ona 'zítek vas, i po etoj rêcsi vam je mogócse podázati 'zítek vas vu onoj zemli, na stero podázjanye sze rávno zdá ravnate prék Jordána. —

48. I té iszti dén je gúcsao Bóg z-Mosesom govoréczi:

49. „Ídi gori na bre'zino Aba-rim, na gorô Nebo, stera je vu dr'zéli Moába, zôcsi Jeriche, i pogledni zemlô kanaánszko, stero szinom israelszkim na örek dati mam.

50. I meri na gori onoj, na stero bos gorisô, i pohráni sze k-lüdsztvi tvojemi, líki je mr'o Áron, tvoí brat na gori Hor, i zagrnjen je k-lüdsztvi szvojemi;

51. Záto, ká szta neveraivala meni med szinmi israelszkimi pri vodáj szvoje vu Kadesi na Szin püsztíni, geto szta me nëposzvétila med szinmi israelszkimi.

52. Ár zôcsi glédati más crszág ete, ali tá neprides, vu zemlô ono, stero szinom israelszkim jasz dati mam.

XXXIII. Tál.

Moses vszáko pokolénye poszebi blagoszlovívsí, vö nyemí nazvêszti prísesztni sors

nyegov; vu zapríki pa národno velikoszt i díko glászi celo-mi israeli.

1. Eto je pa blagoszlov, z-sterim je Moses, mó'z b'zi blagoszlovo szini israelszke pred szmrtjov szvojov,

2. I erkao je: „Bôg je prisao z-Sinaia, gori nyim je zísao z-Szeira, szkázao sze je z-goré Parána, i prisao je z-vnogo jezér szvélimi; — z-dészno szvojov je ogen lúcsao próti nyim, — ogen právde.

3. Takáj je i lúbo kornike ete; — vszi nyegovi szvéti szo vu rôki tvojoj! Oni te pa preci naszledüvati májo. Z-tvoji rêcsi vzévsí.

4. Je právdo pred nász dao Moses, na ôrok obcsini Jákoba;

5. I pôsztao je král lúbeznika tvoja, gda szo sze vküpszpravili poglavárje lúdsztva, vküp kornike israela.

6. Naj 'zivé Ruben i vönemerjé! nyega lúdsztva pa naj vno'zino bode!

7. Eto je pa Júde. I erkao je: „poszlühni Bôg glász Júde, i pripelaj ga k-lúdsztvi nyegovomi: — Z-szvojimi rokami sze je bojüvao za nyega! — i boj nyemi na pomôcs próti nyega protivníkom!“

8. „Levii je pa erkao: „pravica i szvetloszt tvoja je pobo'znoga mó'za tvojeja, koga szí szkúszo v-Masszi, pokáráo pri vodi Meribe.

9. Kí tak právi od szvojega ocsé i materé szvoje: „nê szem nyidva vidol!“ kí sze na brate szvoje nezglédue, i nepozna szinôv szvoji; ár kezbüjejo na rêcs tvojo, zdrúzjo závezek tvojo.

10. Vucsijo na szkonsanya tvoja Jákoba, i na právdo tvojo israela; dëvajo kadilo pred líce tvoje, pun áldov na oltár tvojo.

11. Blagoszlovi Bôg nyega môcs i mē dopádnnye vu ôpravica! rôk nyegovi; zmúz'dzi je vküp vu ledevjáj, kí do nad nyega sztanüvái i odürjávái ga, da naj gori nemorejo sztánoti. —

12. Benjamini je erkao: lúbezník Bogá vu bátrivnoszti prebiva; on ga nesztanoma varje, med plécsami nyegovimi bodôcsaga.

13. Josefi je pa erkao: od Bogá blagoszlovléna je zemla nyegova, — z-modrosztjôv nébe, z-rozszôv i válovjem, stero sze szpodí razszürjáva,

14. Z-najbôgsim plodom szunca, i z-najplemenitësim plodom mészeca;

15. Z-zaamenitosztjov zdávnyi plamin i díkov vekivecsni gôr,

16. Z-najvéksov obilnosztjov i najbôgsov lícojnov zemlé. Miloszt vu grmê prebivájôcsaga naj tecsé na glavô Josefa, i na temen gláve poszvetsenoga bratov nyegovi.

17. Prvorodjeno nyegovo je odícsen gyűnec; vívola rogôvje szo rogôvje nyegovi: 'z-nyimi peja národe, krajíne zemlé povszemszega. Tô szo desztéjeze re Efraima, i tô szo jezere Menassea.

18. Potom je Zebuloni právo: »radúj sze, Zebulon, nad tvojim preküpšovanyem, i Issachar, nad tvojiimi satormi!

19. Národe prizovéta na goré; tam ta aldüvái pravdene áldove: ár ta 'zír môrja i szkrite kincse pészka cecala.«

20. Gádi je pa pravo: »blagoszloven, kí Gáda razsúrí! Le'zi on, kak oroszlan'ka, i raztrga ramo i temen.

21. Vő szí je zébrao on prvotino, ár je tam bio dolidjáni tál voja. Gda je pred lüdsztvom sô, bo'ze povelénje je szpuno i dú'znoszt szvojo vu israeli.«

22. Nadale Dáni je erkao: »Dán, scsenec oroszlan'a, vő bode cürío z-püszítine.«

23. Naftalii je pa erkao: »Naftali de miloscse pun i z-blagoszlovom zadovolen. Mörje i pôdné boj dr'zánye nyegovo.«

24. Aseri je pa pravo: »Aser je z-szinmí blagoszloven; naj bode on radoszt bratov szvoji; i v-oli namácse nogé szvoje.

25. Zelezo i bronc naj bode zápor tvoj, i cëli 'zítek tvoj miroven.

26. Nega taksega, kak je Bôg lübezúka, kí prék po nébi gëzdi z-pomocsjôv, i po obláki vu plemenitoszti szvojoj.

27. Mocsína je tam ocsákov Bôg, eti szpodi pa vekivecsna oblászt! ár je on preгнаo protivníka od líca tvojeга, i erkao je: »fundaj ga!«

28. I tak israél szam vu méri má prebivati, szam zdenec Jáko-ba de vu dr'zeli "onoj, gde szilje i most vgája: i nebésza roszo nakraplújejo.

29. Blá'zen szí, o israél! sto je priglíhni k-tebi? lüdsztvo reseno od Bogá, zászlobe obranbe tvoje, kí je ro'zjé velikoszti tvoje! Jáílili do sze pred tehom protivníci tvoji, ali tí bos klacso viszino nyihovo!«

XXXIV. Tál.

Moses Josui dá prék ravna-nye israela, potom merjé, i od cëloga lüdsztva treszeti dní plakan, sze na nemrtelen szpômenek pozdigne.

1. I gori je sô Moses z-ravnice Moába na plamino Nebo, na vrh Pisze, steri zôcsi Jeriche le'zi; i pokazao nyemi je Bôg cëlo zemlô, — Gileád notri do Dána,

2. Cëli Naftali, zemlô Efraima i Menassea, i cëlo dr'zelo Júde, notri do szlédnyega mörja;]

3. Ktomi pôdnésnyo krajino, ravnico, dól Jeriche, pálmov váras, notri do Szoara.

4. I erkao nyemi je Bôg: „tô je ona zemla, od stere szem priszégno Abrahámi, Isáki i Jákobi, erkôcsi: „tvojemi szemeni jo dam prék. Viditi szem ti jo dao z-lasztivnimi ocsmí tvojimi; ali tá prék nebos sô!“

5. I mr'o je Moses, szlüzbeník bo'zi, tam vu zemli Moába, na zapoved bo'zo.

6. I pokopao ga je vu dólí zemlé Moába, zôcsi Beth-Peora, i niscse nezna groba nyegovoga notri do denésnyega dnéva.

7. Moses je pa sztô dvajszeti lét sztar bio, gda je mr'o: okô nyegovo je népótemnelo, niti cšrsztvoszt nyegova neléhnola.

8. I plakali szo szinôvje israelszki Mosesa treszeti dní na ravnici Moába, dokecs szo dnévi túznoga placsa za Mosesa népóteklí. —

9. Josua, szin Núna je vdehnyen bio z-dűhom modrószti; ár je Moses na nyega polo'zo roké szvoje: záto szo ga i szinővje israelszki bógali, i tak szo csiníli, kak je Bóg zapovedao Mosesi. —

10. Niti je nésztao vecs taksi prorok vu israeli, kak je Moses bio, koga je Bóg z-líca na líce poznao ;

11. Na vsza ona znaměnya i csűda gledócs, za steri volo ga je Bóg vőposzlao, da bi je csinio vu zemli egiptomszkoj, nad faraonom, nyega szlugmi i cělim országom nyegovim ;

12. Potom cělo zmo'zno rokó i velko groznoszt ono, stero je Moses pred lícem cěloga israela csinio. —

Knige Josue.

Predgovor. Josua (Hosea, Jezus) szin Núna, veren szluga i príliscen voj Mosesa, mó'z menye neoprosen, i nágli, kak te ov, ali dőnok pravdenoga réda i vsne isztine rávno tak sztálen i őmuren varitel, sze je vu vszem 'zítki i djányi szvojem szvetloga sztána szvojega vrėdnoga vcsiniti znao. On je popolno zarazmo velike cěle i potí poglavára szvojega, stero je i hitro k-veszélnomi konci pripelati razmo. Brezi nyega bi národ nyegov te'zkgda prisao k-ládanyi te obezsane zemlé, te'zkgda sze pozdignoti mogao na vizíno takse velikosztí, pőleg stero je groza bio národod dalecs okólisztójécsim.

Vu nyegovi píszki, kakti i vu cělom oponásanyi nyegovom sze on iszti dűh csíszte mocsne vere i neszkalíve pobo'znosztí gíble, steroga pri Mosesi nahájamo, tak da szo rávno z-té vretine lépoga szrdca nyegovoga tekle znamenite recsí ete vűszt nyegovi: „*jasz i moja h'za Jehova csesztiti mámo!*“) Stere nevkleknyene vere i csíszte bogábojazni dober dűh je on i vu národi szvojem, próti bolvansztvi vrěmena szvojega, zbűditi i sztálno obarvati setűvao, ka je naimre po szvoji, eti naprėdání píszma j doprinesztí 'zelo. I rávno záto je on, kak veren prijátel isztine i lűdsztva bo'zega, od vszej rázumni i bogábojėcsi vu 'zítki i szmrti tak vizíko postűvan, píszma pa nyegova kak bo'za oznanoszt, vrėdna naidena, da bi sze szkrbno obar-

*) Jos. 24, 19—17. litv.

vala, vszêm sztotinam prêkdalá, i od vszega odvêtká lûdi, na vrsenye práve pobo'zneszti i blá'zensztva nûcala. I rávno té veliki cíl je i pri etom deli pred ocsmí dr'žání, steri csi sze pri národi mojém zadóbí, nemam véksega nájema trûdov moji 'zeletí!

Na Hodosi Szûsca 1-ga dnéva 1870.

KARDOS JÁNOS

evang. dühovník

Prigovor. Josua dopuni i zapré tekáj od Mosesa zacsnyeni i naprêdání prvi prigodov národa, tak da z-dvě edno cêlo nasztáne; i záto sze nyidva vszîgdar navkûp vòdati moreta. O. i.

I. Tál.

Po szmrti Mosesa, Bôg Josui dá prêk vojsztvo i cêlo ravnanye israela; na stero on zapovedí delí predhodníkom lûdsztva, i naime prêk Jordána bodôcsemi pòtrétjemi pokolényi.

1. Prigòdilo sze je pa po szmrti Mosesa, szlugo bo'zega, gúcsao je Bôg z-Josuom, szinom Núna, vojom Mosesa, govorécsi:

2. Moses, sluga moj je mro. Záto sztani gori ino idi prêk etoga Jordána — tí i eto cêlo lûdsztvo, v-ono zemlò, stero jasz dam nyim, szinom israelszkim.

3. Vszáko meszto, stero poplat nôg vasi klacsiti má, — vam szem je dao, liki szem pred Mosesom vônazvêszto.

4. Od pûsztsáve i etoga Lebana, notri do velikoga potoka, do Perath potoka, vsza zemla

chitítov, notri do velikoga môrja, od záhoda naj bede határ vas.

5. Nema sztánoti niscse pred tehom vszední 'zítika tvojega: liki szem z-Mosesom bio, z-tehom mam bidti; neodvr'zem te i neniham te.

6. Boj krepek i szrdcsen; ár tí más datí na ôrok etomi lûdsztvi zemlò ono, od stere szem tak priszégao ocsákem nyihovim, kâ jo nyim datí mam.

7. Li boj krepki i szrdcsen, pôleg dúsne vêsztí csinécsi na vszo ono právdo gledôcs, stero je Moses, szluga moj zapovedao tebi: nevrni sze od nyé niti na dêszo, ai na lêvo, da bos szrecesen vuvszem, vu csem hoditi más.

8. I naj neodsztòpijo knige právde ete od vûszt tvoji, nego szí premislávaj od nyinôcs i dén, da vsze pôleg dúsne vêsztí tak csinís, kak je vu nyí píszano; geto bos lí te szrecesen vu potáj tvoji, i te bos meo naprêidénye.

Persze ti dotičsni na tákse, csi szamo paragrafuse glédajo, nigdár nepridejo. K-'zítke szo nê szamo paragrafusje potrêbni, nego: obcsútno právo krsztsanszko i cslovecsanszko szrdcé i lübézen blíznyega. Nôtri bi sze mogli v-toga obô'zanoga sziná sztávo vdati, kí je szvojo mater prisziljeni bio na sanca brêgi pokopati datí záto, ka je nyegova mati vûpala 'evangelicsankinya osztáti vu szvétoj tropovszkoj obcsini.

K-koncovi escse szamo teliko, ka je tð nê szamo jáko 'zalosztao, nego szramota, spot, ka szi z-evangelicsánmi tak denejo v-Prêkmurji. Szvéta pravica je, ka po cêla zemli vu znânoszti i zevcsenoszti, v-civilizátii, vu právoj pobo'znoszti i vu dobrotivni csinányi presztoraj evangelicsanci vodijo. Gizdávi szmo lehko na tð, ka szmo evangelicsanje i tak verebratje szmo nemskim, amerikanskim, angliskim, skandinávskim evangelicsánom, kí szo pa cslovecsánstva voditelje, nájuaprê hodécsi vuvszem táli. Nê nâsz szramotijo, kí nase mrtvece na sanca brêg pokápati prisziljavajo, nego szami szebé. Szami szebi szo posztavili vð millivanya szvedocsansztvo, ár oni kí kak krtôvje pod zemlôv vu kmici 'zivéjo i tak mîszlijo, ka szo ti prvi, isztinszki krsztsanye, geto niti Krisztusove od farizeusa i publikánusa povédane pripovêszti nepoznajo.

K-koncovi globoko zahválnoszt mam praviti Gradiscsa evangelicsancom, kí szo v-cêlom racsúni tam bili na sanca brêg pokopane vere szesztre szvoje szprévodi i nyê szlêdnye postenyê vðszkázali.

K. S.

Washington i nyegov ocsa.

Gda je Washington Gyûri, Zdrû'zeni dr'zav prvi prezident, sêszet lét sztar máli poleb bio, od szvojega ocsé je edno málo balto dôbo vu nájem i z velikov radosztjov sze je spilao 'z-nyôv. Ali ednôk je nedovedno ome'zd'zo z-szvojov baltov edno lêpo málo csresnyo, tak ka je drêvce szpleh na nikoj prislo. Ocsa je na drûgi dén vgojdnô vzeo na pamet skodo i ár je prevecs lûbo tð málo csresnyo, szigurno je zvedávao, ka sto je bio grêhnik. Rávno je nyemi zôcsi prisao te máli Gyuri, balto szvojo je tûdi zdâ vu szvojoj rôki meo. Ocsa ga je ômurao pítao:

— Gyuri, nevêš, ka sto je bantûvao mojo lêpo csresnyo vu ogradcseki:

Szinek je mucsao do csasza, vidilo sze je, ka sze bori z-szebom, potom je etak odgôvoro:

— Ájta moj, neznam lagati, ví znáte, ka jasz nevém lagati, jasz szem jo vszêkao z-mojov baltov.

— Lübléni moj szin, — erkao je z-radosztjov ocsa, — ráj bi vido, ka bi jezero moji drêv vesznolo, liki da bi moj szin la'zlfvec bio.

Nase sinyorije szprâ-viscse.

Sinyôra naznanûvanye od 1927 jul. 1. do 1928 jun. 30-ga.

Postûvani gyûlêš! Z-ednim jáko pre'zalosztnim pripetjom, stero je naso sinyorijo doszég-nolo, vu velikoj meri doszégnyenoga vdárca naprêprinásanyem morem szvoje naznanenye zacsnoti. Juniusa pétí dén je 'zaloszti, pogûbeli dén bio v-nasoj sinyoriji, do etiga mao nepoznano velikò zráka zburkanye, tocsé pogûbel je doszég-nola i pobíla, liki edna bo'za szôdba, bodonszke i pûconszke gmajne nájevêksi tál, szobotske i morávszke pa vu ménsoj meri.

Vu etak tézki dnévi sze kama mámo obr-nôti za trôsta bal'zam, kak k-'zitka k-nigam, k-szvétoimi píszmí, stero je vszigdár nas drági kincs bio — ali nájdrgasi vu túzni dnévaj. I szv. píszmó právi: „Ár koga lûbi Goszpôd, toga kastiga: bicsûje pa vszákoga; steroga za sziná prímlé.“ (Zid. 12. 6.) Csi z-Krisztusom vréd trpímo, 'znyim sze odícimo (Rim. 8. 17.) Tak szo trpeli i nasi ocsevje. Csi vezdásnyi teski dnévi, nêszamo bo'ze rôke bics, nê szamo nad nami szpunyeno szrditoszt nam kázejo, nego nâsz i na tð opominajo, zakaj volo bicsûje nâsz Ocsa nebeszki, teda nyegovo nepremerjeno zmo'znoszt vidôcsi obcsútimo: Ka sze Bogá bojazen, szvéte vere nase prestímanyê potrdjáva vu szrdcáj nâsi. Proti neszrecsním nasím brátom sze náj odpré s'rdc nasi lübézen! Eden drûgoga bremen noszimo! Vzemimo doli z plécs nyihovi ono bremen, z-sterim szo oni tûdi podpérali nase lübéznoszti násztave, Diacski Dom, Podpornico, zdâ i meszto nyih aldûjmo i szpunývájmo Krisztusa zapovedi.

2. Velki zgûbicsek je doszégno pûconszke gmajne i nase sinyorije solszto: Luthár Ádám-ove, Fliszár Sarolte podugom betégi 1928. febr. 1-ga vu Bôgi vöpreminénym. Nyé 'zíték je vu evang. m. cêrkvi vrêlom i nepomenkanom deli pretekao doli, tak vu solszkom kak vu cêr-

kevnom poszli. Nyéni blagoszlova pun szpômenek szo nyô postüvajôcsi z-ednov fundáciov ovekivecsili na „Diacski dom“ dobrôto, steroga je ona z-dûsov, têlom vrêla podporkinya bila i nyega ôcvetek naprêpomágala. Ovekivecsimo i mi v nasem napiszniki szpômenek nyéni! Stera je nad málim tak verna bila, naj zavûpa tizitka Goszpôd doszta véksa na nyô!

3.) Nôvi delavci szo posztanoli nase sv. materé cêrkvi v-pretekôcsem leti, kakti Hári Lipót, ki gda je vojastva szlûzbo szpuno je v-Gornyi Petrôvci pomocsni dûhovnik bio, dec. 24-ga je v-domajnseszko gmajno zravnan pomeni za administrátora, gde je 1928 jan. 9-ga z-ednoglasnim pozványom za dûhovnika odebráni. V szlûzbo je 1928 febr. 26-ga szpelani notri. — Skolics Sándor, ki je v-Dolnya-Lendavszkoj fari pomocsni dûhovnik bio, je 1928 jun. 7. z-ednoglasnim pozványem za dûhovnika odebráni. V-csész potômtoga bode szpelani.

Krízevska fara szí je za inspektora odebrála Czár Sándora dankôvzszo poszesztnikmlinara, ki je v-csész szpelani febr. 2-ga, rávno tak domajnseszko gmajna szí je odebrála za inspektora Heklics Stevana szobotskoga veljoka trgovca.

Hodoska gmajna po doli zahváljenyi Fenyvers Károly kántora, szí je zebrála za kántora Vértés Aladára fôkovszkoga nadvucsitela, ki je odnut premésztseni v-hodosko sôlo, i tak je prêk vzéo kántorszta szpelávanye. V-pûconszko sôlo je Hári Zoltán, v-Vucso-Gomilo pa Hári Dénes imenüvani.

Na nôve delavce szv. m. cêrkvi Bo'zi blagoszlov proszimo i eto pôt je z-szrdcá pozdrávamo! Cêrkev i sôla szo pozdignole cserez szto tin nase sinyorije vernike na ono dûhovno i jákosztno viszikoszt, z-sterov ober ovi drûgi vernikov sztojjo. Na tom bojdimo vszi, da z té viszikosztí sze neposkálmo doli. Nôvi vucsitelje naj nebodejo szamo skolnicke, nego evangelicsanszki skolnicje, tak vu rêcsi kak vu djányi i pozványi, da vrêdni pohodniki bodejo oni prehodnikov, stere nasi vernici vu tak lêpom szpômenki vu szrdcáj noszijo ino sze 'znyih szpomínajo!

4.) Na solszta presztori celô môtna dugoványa ládajo. Nôva právda na solszto gledôcs je escse nê zgotovlena, ta prvêsa sze ne respektêra, i z-toga szhájajo potom one neopacs-

noszti, na nász gledôcs kvárna ravnanya i csinênya, stere szmo priszljèni eti gori prineszti.

a.) Na vecs nasi to'zb Dr. Pirkmayer bívi velki 'zupan je pred ednim posztaniksztvóm obe csao, ka v-evangelicsanszke solé drûge vere vucsitela kak docsasne i li do onoga vrêmena dá djászti, dokecs evangelicsanszki nebomo meli. Tô obe csanye sze je za „medeno gyelino“ poszvedocsilo. Katholicsanszke vere vucsitele imenüjejo vu evangelicsanszke solé, kak sztálne. Pa známo, vídimo, ka katholicsanje nakeliko csúvajo szvoje solé i szvoje vucsenike od drûgevere vucsitele pliva; nateliko, ka evang. verenávuka vucsitel niti neszmi kath. sôle praga prêk sztôpiti, nê pa vu nyê evang. verenávuk vcsiti. Escse i evang. solárov nepúsztijo vu szvojo sôlo; nase verszko obcsüténye nerespektálivajo, z-pejámi je klácsijo.

b.) Szobotsko evang. sôlo je vucsenya miniszter v-szeptembra mészeci dopúsztó odprêti, v-nyô vucsitele imenüvati je vlêkao, vlêkao i v január mészeci dovoljénye nazá potégno.

Tak szo nadale priszljèna nasa decá sze v-drzávnój sôli sztiszkávati, gde cserez dni szamo nisterno vôro hodijo v-sôlo i priszljèni szo v-zími, v-mrázi, v-hûdom vrêmeni, vu kmici domô vu vesznice sze klátiti na veliko sztrahoto roditelov, ki szo priszljèni pred nyê idti, naj sze gori nezbojijo i káksój neszrecci na porôb neszpádnejo.

c.) Evangelicsanszke vernike — nerespektálivajôcsi nyi po vnôgom boji i krvi preleányi szprávleni i ogvûsani vereszlobodcsino ogvûsajôcsi zákonov — na drûge vere cíle na nyê vö navrêjo dácso. Tak pl. denem na renkôvszke, vancsavészi, gradiscarszke, môrszke petrôvszke, salamenszke, peccarovszke evangelicsane szo vö navrêli dácso na tisinszko, doticsno peccarovszko katholicsanszko sôlo — brez toga, ka bi tô sôlo tê nûcali, brezi toga, ka bi 'znyih li szamo eden bio tisinszke-peccarovszke katholicsanszke sôle solszkoga sztolca kotriga i tak bi kaj znao od toga, na koj i zaká je dúzen plácsati?

Z-recsjôv teske dúznoszti naklájajo na nyê, ali jusa nyim nedájo niti teliko, kak edno makovo zrno.

Csi tak vídimo, ka vu evangelicsanszko sôlo hoditi nasi vucsenici neszmijo, stere gori drzávanye nasi verniki, kak vu preminôcsi vrêmenaj, bi zdâ tûdi szrdcá znásali; csi vídimo, ka naso deco vu kath. sôlo priszljávajo, nase vernike na kath. verszke cíle z-dácsov obte'zijo — teda moremo prevíditi, ka sze priblizáva ono indasnye, tú'zno vrêmen: vere pregányanya, prô-tireformácie tú'zno vrêmen. (Dale príde.)

Vzemi i csti!

Zdâ, gda szi vszâki evang. cslovek lehko szprâvi Nôvi Zákon z-'Zoltârmi, escse Mózes 5 knig i knigo Josue, eto goripozványe razposle-mo k-vszem lüdém, csi isztinszki evang. krszt-sa-nye scsête biti, vu veri sze krepíti, vu miloscsi gorijemati, szvetloszt evangelioma prestímati; pô-leg mogôcsnoszti cstitute vszâki dén eden máli tao z-Szvétoga písma i molte tüdi vszâki dén!

Právoga cslovecsega 'zitka nega brezi Bo'ze rêcsi, vu steroj zvêmo Goszpodnovo szvéto volo. Nemoremo bidti dobri, nemore b'âti nasa dûsa lê-pa, nase szrdce plemenito, nase csütênnye posteno, nemoremo oblâdati 'zitka i dûse protivníke, nego szamo po Bo'zój rêcsi.

Naj nasz záto nebode szram evangeliom Krisztusov, ki nasz je nateliko lâbo, ka je na križnom drêvi za nász szmrt pretrpo!

Na pômočs dnêvnoga cstenyâ Bo'ze rêcsi bode po etomtoga vu nasem lîszti naszledîvajôcsi KAZÁCS.

1928. december — 1929 január.

Edno z-Goszpodnom szpunyâvano leto.

31. Pondêlek, Vu Nyegovoj szlû'bi. Jan. 9. 1—7.
1. Tork, Nôvo leto szkoncsanye. Fil. 3. 7—14.
2. Szrêda, Vu ro'zjê. Ef. 6. 5—20.
3. Csetrtek, Vu gmâni. 'Zid. 10. 19—25.
4. Pétek, Z-mojov bíbliov. 'Zolt. 1.
5. Szobota, Pod vodsztvom dûhá. Gal. 5. 16—26.
6. Ned. Edno z-Goszpodnom szpunyâvano I. IV. Moz. 9. 15—23

'Zítek vekivecsen.

7. Pondêlek, Sto ga ôrokûje? Mt. 19. 16—26,
8. Tork, Szebicsen 'zítek. Lk. 12. 16—21.
9. Szrêda, Példa Jezusa. 'Zid. 12. 1—5.
10. Csetrtek, 'Zítek pôleg Nyegove vôle. Mt. 5. 19, 20, 25—34
11. Pétek, Stera szo nevidôcsa. II. Kor. 4. 16—18.
12. Szobota, Obiljávanye. I. Kor. 13. 1—13.
13. Nedela, 'Zítek vekivecsen. 'Zid. 7. 15—16; Mt. 16. 24—27,

Rômara pôf.

14. Pondêlek, Greha bremen. II. Moz. 5. 4—9.
15. Tork, Prebûdjena dûsnâvêsz. Ap. Dj. 2. 37—42;
16. Szrêda, Pobeg. I. Moz. 19. 15—22.
17. Csetrtek, Miloscsa. Mt. 11. 28—30.
18. Pétek, Vu kom sze nezavûpa vecs eden rômar. Fil. 3. 4—11
19. Szobota, Rômara vûpazen. I. Pet. 1. 3—9.
20. Nedela, Oszlobodjênnye. Ap. Dj. 16. 25—34.

Dûs mentûvanye.

21. Pondêlek, Predgar. I. Kor. 9. 18—27.
22. Tork, Te vrejlí Filep. Ap. Dj. 8. 1—8.
23. Szrejda, Dobri prijátelje. Mark 2. 1—12.
24. Csetrtek, Ta rejcs. Luk. 4. 16—30.
25. Pétek, Dobra példa. I. Tim. 4. 6—16.
26. Szobota, Szvétí Dûh. Jan. 16. 5—11.
27. Nedela, Dûs mentûvanye. Jan. 1. 35—51.

Cérkevne historije opomenitel na december mészec:

4. Grüntanye vszevucsiliscsa v Lepzigi 1409. —
5. 'Zinat nase cêrkvi sze odpré 1891. — 8. Va-tikanszki 'zinat sze odpré 1867. — 10. Luther 'ze'zge kunenyâ bulo 1520. — 16. Závezek mé-ra v Línzi 1645. — 19. Gusztáv Adolf* 1594. — 20. Luther Martonova roj. Bóra Katalin † 1552. — 29. Bocskay Stevan † 1608. — 31. Wiclif János † 1384; méra závezek v Nikolsburgi 1621.

Rázloczni máli glászi.

Radosztí glász. »... Jasz szem szvetloszt szvéta, ki mené naszledûje, ne bode hodo vu kmici, nego bode meo szvetloszt 'zitka.« (Jan. 8, 12.)

Düsevno Lîszta vszém cstitelom, de-lapomocsníkom ino siritelom blá'zene bo'zicsne szvétke i od Bogá blagoszloveno szrecsno nô-vo leto 'zelé — Reditelsztvo!

Pri zacsétki VII. letnika, gda proszimo i opomínamo kotrige i voditele nase cêrkvi na podpêranye etoga lîszta i na dû'znoszti do nye-ga, té esze zamerkamo eden glász z »Neues Leben« lîszta. — Evangelicsanszka stamparsztva zvêza za Ausztrijo je t. l. nov. 11. i 12. v Linci mêla stamparsztva szprâviscse pod etov vodnov mîszeljov: »Zmo'znoszti krsztsanszkoga stampa.« Na szprâviscsi szo taovzéli zasztópnikí Ausztrije, Nemcsije, Csehszlovákije i Jugoszlávije. Nájme-nye je bilo veszélo naznanenye nasega zasztóp-nika. Vêm na példo 'ze v Ausztriji po vszê dr-zélaj jeszte stamparsztva zvêza, stera dûhovno szküpnô dela i zvôntoga na vszâki jezero evan-gelicsánov trikrát teliko sillingov darûje létno na stampne cíle. Májo ednoga predgara stam-pov, steri gmâne prehodi, vu nyí naprêdâva-nya dr'zí od stampov, na pômočs je vu tom sztrâni dûhovníkom i presbiterom. Ka pa prinasz? Niti ednoga máloga glásza nedobímo z-nisterni nasi gmân! — Naj szi záto premislâvleje nasi cêrkevni voditelje od szvoje dû'znoszti do nasi csaszópíszov pôleg tisztí rêcsi, stere je na tom szprâviscsi jáko zavádno D. Dr. Koch pravo: »Luther je záto meo taksi neztgovoren nászhaj, âr je nájvéksi stamparsztva mî'z bio. Csi bi on szamo predgao vu Wittenbergi, téda bi Rim 'znyim nahitroma gotov bio. Ali ta píszana i

drukana rêcs sze je pascila na perôtaj stampa vu vsze országe, vu'zigala je tam i krepila pa vküpeszprávjala priátele isztine. »

Papp Jo'zef, sopronszkoga evang. vucsitelisca vpok. direktor, szo nov. 22-ga, sztaroszti szvoje 70. leti mrlí. Nasi prvési vucsitelje szo navékse nyihovi vucseníci bílí. Velko zasziúzenoszt szo szi szpravili z-onimi vucsenyá knígamí za lüdszke solé, stere szo z-Kapi Gyulom vréd napiszali.

„**Neues Leben**,“ v-nasem országi szhá-jajócsi nemski cérkevni liszt sze v-szvojoj zádnyoj numeri jáko lepô szpomína z-prékmurszki evangelicsánov. Pohváli naso vernoszt i sztálnoszt. Nas Diacski Dom vu dobrovolno podpéranye porácsa dományim i zvönszkim verebratom. Jáko bi pa radi bílí, da bi nasi zvönszki mecsni verebratie na pômocsi hítili túdi nasoj preszlaboj D. Lendavszkoj máloj fari, stera na szébe zanihána nemore obsztáti. Ze dávno, vu prvšem bôgsem cajti, gda szmo povszédik escse meli szvoje vrêle vucsitele, szo 'ze za missionszki centrum vöoznaményeni Fokovci i Mačkovci. Dneszdén pa je podvôjeno potrebnô vu szkrb vzéti té centrame, naj neprídejo na pogübel tam cêle vno'zine nasi szrmaski verníkov. Dú'znoszt je nase sinyoríje, naj vcsíní za té brate, ka je li vu nyénoj môcsi. Podpéranye té missionszki centrumov od zvönszki verebratov bi pa túdi gorécsa potrebcšina bíla! Szamo li po medszebnom podpéranyi moremo obsztáti túdi nadale nevkleknyeni i sztálni vu herbi ocsákov. Vszegavêcs szmo pa „**Neues Leben**“ zahválni [za pripoznanye i na tom bodemo, naj sze vszigdár verni náidemo.

Predpravka nôvoga solszkoga zákona je notridána parlamenti. Zaloszt, neodgovárja nasemi vadlúványszkomí-cérkevnomí, niti národnómí 'zítki i potrebcsiní. Mí-nájbole zathevamo: naj sze nam nihájo i nazájdájo nase verszke sôle; naj sze nasa deca po nasem právom materszkom jeziki vcsi; naj sze k-szvákó sôli primerno k-racsúni vadlúványa decé nasztávlaajo isztoga vadlúványa vucsiteliszke mecsi; naj kak do etigamao, túdi po etomtoga jedino cérkev má jus sze szkrbetí za vadlúványszko vcsenyé i naj tô pôleg mogôcsnoszti [predvszem dühovnici szpunyávajo!!!

Szamovolnj dári na goridrzánye Düsevnoga Liszta: Hassaj Matyas Salamenci 4 D, vd. Rátkai Lajosova Szebeborci 5 D, Car Alois Sa-

lamenci 2 D, Skrílec János Puconci 5 D, Roposa Ferenc G. Szlavecsa 10 D, Goricsan Jo'zefova Kupsinci 20 D, Heklics Stefan M. Szobota 100 D, Kumin Karolina Puconci 5 D, Franc Juzina Rogatec 25 D, vd. Zsibrik Stefana Vanecsa 20 D, Kühar Ferenc Bencák Puconci 2 D, vd. Kolosa Ivana Puconci 5 D, Kolosa János Pötocsni Puconci 5 D, Vrecsics Ivan Vanecsa 5 D, Podleszek Ferenc Predanovci 5 D, Szever Jenő Puconci 2 D, Fliszár Stefan M. Szobota 10 D, Szocsics János Markisavci 4 D, Vukan Lajos inspektor D. Lendava 50 D, Stern Arnoldova Puconci 20 Din. — Radi bi nadaljávali! Szrdcsna hvála!

Za nas jezik. Nasi amerikanszki bratje vsze hvále vrédno piszátelsztvo szpunyávajo. Vödávajo vu Bethlehemi po nasem csisztom materszkom jeziki edne presztrane tyedenszke novine. Dr. Stiegler S. Ernő ev. dühovnik szo nê dávno originálno szlovenszko zmêno napiszali, stere imé je: »Bojnszka sneha«. Prednisternimi létmi rávno oni szo napiszali túdi edno zmêno pod iménom: »Eden pravicsen Král«. Kardos Sándor, vrli i delaven nas andrêszki roják, szo 'ze vecs lêpi operettov poszlovenscsili. Tak sze szkrbi dober Bôg za goriobdrzánye nasega jezika té, gda bi ga eti domá nasi gorioszloboditelje radi vnicsili.

Installacija inspektora. Domanjsevszka gmána je novembra 25.-ga lêpi szvétek mêla. Té dén je bio installiran nôvo odebráni gmánszki inspektor, Heklitc Stevan 'zelezni trgôvec z-Murszke-Szobote. Bo'za szlúzba sze je ob 10. vöri zacsnola. Szlovenszko predgo je dr'zao Darvas Aladár kri'zevszki dühovnik, vögrszko pa domácsi dühovnik Hári Lipót. Po predgi szta obádevá dühovnika k oltári sla, pred oltár je pa sztano nôvi inspektor. Darvas dühovnik je v-lêpom govori dao na znánye nôvomi inspektori nyegovo dúznoszt i potom je vzéo od nyega priszêgo. Po inspektora priszêgi je priszêgao nôvo odebráni prêdnyi kurátor i pêeneznik Osváld Jo'zef i potom vszi veski kuráterje, stere je domácsi dühovnik proszo, naj bodejo mecsni i sztánoviti vu veri i szlúzbi. Gda sze je instalácia dokoncsala, je bio vu cérkvi dr'záni szvétesnyi gyűlés. Tú je vu iméni gmáne pozdravo nôvoga inspektora domácsi dühovnik, vu iméni vucsiteliszta domácsi kántorvucsitel Nagy Jenő i vu iméni kurátorov Osváld Jo'zef glávni kurátor. G. inspektor szo z lépimi i toplimi recsmi zahválni pozdráve i

pozdravili szo cêlo gmáno, proszili szo gmánare, naj bodejo dobri safarje i obacsali szo szvoje moralno pa tudi materialno pomôcs cêrki i gmáni. Na szpômenek szvojega v csész. szpelanya szo aldûvali na fárne cêle 500 D, szrmaskim fárnim solárom 100 D, Diacskomi Dômi 200 D, Düsevnomi Liszti 100 D, na be'zicsno drêvo szobotski solárov 100 Din. Po ôszvetnoszti szo inspektor vsze fárne csesztñike i presbitere zgosztîli. Naj bode na závezki fare i nôvoga inspektora dobrotivnoga Bogá obilen blagoszlov!

Grêhnik. V-Berkôvci (na Stajarszkom) pôleg Szvétoga Kríza tudi 'zivéta dvê evangeli-csanszkivi famlîiji, sterivi szta sze z-Prêkmurja tá zoszelile. Pri ednoj famlîiji je vmrla edna mláda 'zenszka. Gda szo mrtveca primeni notri zgláztîli, szem pítao, kama de pokápána ta preminôcsa? (Za gvüšno szem vzéo, ka tudi na sanca brêg). Na veliko csüdo mi je te poszlani pravo, ka vu evang. brütiv. Evangelicsanci zôszebni brütiv májo. Katholicsanszki brütiv je gori na brêgi, evang. pa v-dôli. Nê szem mogao tô vervati, nateliko sze mi je nemogôcse vidilo, ka bi zôszebni evang. brütiv bio, za volo dvê famlîii. Té brütiv, v-steroga mí evangelicsanje pokápamo szvoje mrtvece, — mi zácsa razlagati moj cslovek, je nê evangelicsánszki, nego vszê oni, stere v-poszvetseni brütiv pokopati nedopúsztiijo. Tak v-toga pokápajo evangelicsance, brezi krszta premínjeno decsico, szamovmorce i escse drúge velike grêsnike. Zdâ szem 'ze prerazmo tô delo, ali i z-ednim mi je v-pamet prísia ona ceremônia, pôleg stere szo prvése kralé, Habsburg famlîije kotrige meli segô na vekivecsen pocsinék polo'ziti. Habsburge szo v-Becsi pod kapucinus barátov cêrkvov odszpodi bodôcsa kripto meli segô pokápati. Gda szo tá ednoga preminôcséga prineszli, szo pri kripté dveraj klonckali i proszili, naj nyemi dveri odpréjo. Z-kripté je nikák (eden tá zaprêti barát) pítao: Sto sesé notri idti? Na tô szo ti odzvóna bodôcsi odgovorili: „Caszar“. Dveri szo sze nê odprle. Za máli csasz pá klonckajo po dveraj. Znôva píta te znotrêsnýi: Sto scsé notri príditi? Tí zvônêsnýi odgovorsijo: „Caszar“. Dveri sze li neodpréjo. Za krátki csasz pá klonckajo. Znotrêsnýi pá píta: Sto scsé notri idti? Zdâ tí zvônêsnýi vecs neprávijo: „Caszar“, nego: „Eden vbôgi grêhnik.“ Na tô szo sze kripté dveri odprle, mrtvo têlo je na szvoje szlêdnye meszto

djáno. — Rad bi bio, csi 'bi tô prigodo Berkôv-csarje precsteli, teda zagvüšno nebi dvá brütive meli. Ednoga za te szvéte, toga ovoga pa za te grêhsne mrtvece. Ár je Krisztus tô vcσιο, *ka szmo vszi grêhsni.* (Csti: Mátaja evangelioma VII. tál od 1—5, XVIII. tál od 1—6 i Lükácsa XXIII. 9—14.) Dobro bi 'bilô i tim ovim drúgim tudi precsteti, csi bi nyim szlobodno bilô, kí tak radi rázlocsek csinijo med mrtveci i drúge szôdijo. Tá návada býse caszarszke famlîie ocsvieszno szvedecsi, ka szo i oni szpoznali, ka szo vszi lüdje grêhsni i ka po szmrti nega caszara, nê goszpôda, nê vererázlocska, szamo li grêhsni lüd-jé, kí pôleg krsztsanske vere vszi morejo pred Bo'zega szodca sztôpiti.

Non olet. Eden rimski caszar, komi szo vszigdár v'zéli bilí pênezi, je naszlêdnye na sztranyiscsa (secrete) dao vônavr'zti dácso. I gda szo nyemi tô dácso vküp prineszli, je z-pêneze edno prgiscso nagrabo, k-nôszli podr'zao i pravo: „non olet“ „neszmrđijo.“ Tô indasnyo návado i dnesz-dén vnôgi naszlêdđejo. Tô naszlêdđje tisinszka kath. fara tudi, stera kak smo 'ze písali, evangeli-csanszke mrtvece na sanca bregêj dopúszti szamo pokápati, ali evangelicsanov pêneze bi szrdcá rada notri pobrála, ár evangelicsancov pênezi tudi neszmrđijo. Na tisinszke kath. sôle racsun szo na vu nyé krajíne vesznicaí 'zivôcsi evangelicsáne tudi vônavrgli dácso. Prôti toj nepravicsnoszti szmo prito'zbo dáli notri pri dotics-nom vucsenýá minisztri, ali odgovora szmo escse nê dôbili. (V-nasoj dr'závi za hasznovito táktiko dr'zijo, ali nigdár nê, ali pa li na dugi csasz odgovor dati.) Pa evangelicsanje tisinszke sôle ne-nâcajo, vu nyé ravnanyi tála nejemléjo, vu nyé poszljaj szkoncsávanyi jusa nêmajó, ali placstivati, tô bi persze 'zeleli, ár je tô právoga krsztsan-sztva glavni návuk. Vszáke dr'záve zákoni edná-ko vöpovejo, ka szo edne vere lüdje nê dú'zni na drúge vere lüdi verszke cêle dácso placstivati. Persze demokrátne dr'záve escse bole demokrátñi voditelov nájdemokrátñesi námen je, náimre csi dr'záve cügle tí csarni lüdje dr'zijo v-rokaj, evangeli-csanscov právíc neprestímanye. Z-szíllov scséjo evangelicsáne znábidi na zburkanya delo priszli-liti? Gda pêneze scséjo znász zgoniti, te tak prá-vijo, ka je tisinszka sôla dr'závna, ali gda evangeli-csanszke diáke vôsztirajo, ev. verevucsítela notri neplúsztiijo, (vídi Martyanszko) te je sôla verszka. Tô je tô: csi scsém je bêlo, csi scsém je csarno!